

Aina metsästyskoira ei täytä sille asetettuja odotuksia. Jos hirvihommat eivät koiralta suju, on edessä valinnan paikka. Urkenisiko jokin uusi ura?

Metsästyskoiran toinen elämä

Kun metsästyskoiraksi hankittu ja tarkoitettu koira ei toimi toivotulla tavalla "oman" riistalajin kanssa, pelin ei suinkaan tarvitse olla pelattu sen koiran osalta. Se voi tavallaan saada uuden elämän toisessa jahtimuodossa.

Teksti ja kuvat TOMMY ARFMAN

Metsästykseseen käytettäviä koirarotuja on sukupolvien ajan jalostettu rodunomaiseen työhön palvelemaan metsästäjiä riistasaaliin tavoittelussa. Hyvin useat rodut ovat vielä tänäkin päivänä vahvasti metsästävän harrastajakunnan otteessa. Sukupolvien jalostustyöstä huolimatta käy joskus niin, että koirayksilö ei täytä omistajan vaatimuksia rodunomaiseen työskentelyyn.

Tämä osuu kohdalle useimmiten ehkä suurriistaa pyytävillä metsästäjillä. Usein on kysymys koiran luonteesta. Sen kantti ei riitä suurikokoisen ja päälleikäyvän riistaeläimen kanssa työskentelyyn. Koiralla voi muutoin olla hyväkin metsästysinto, kyky toimia, haku pelaa ja jälkeä pystytään seuraamaan. Mitä näille koirille tapahtuu?

Suurriistan pyytäjät

Tähän riistakategoriaan lasketaan Suomessa lähinnä hirvi ja karhu. Ehkä ilveskin voisi tähän luokkaan kuulua. Toki virallisessa määritelmässä myös valkohäntäpeura on suurriistaa, kuin

villisika ja susikin. Mutta tämän jutun yhteydessä pohditaan ehkä lähinnä kahden ensin mainitun eläinlajin metsästykseseen jalostettuja koiria.

Puhtaita karhun pyyntikoiria lieene meillä harvakseltaan. Toki kaatoluvat metsän kuninkaan, eli karhun pyyntiin ovat kovasti lisääntyneet viime vuosina, joten on varmasti jo niihinkin erikoistuneita koirayksilöitä.

Valtaosa suurriistakoirista on kuitenkin hirvikoiria, joita myös käytetään karhun pyynnissä. Suurriistan pyytäjinä petopuolella käytetään myös ajavia rotuja.

Kun hirvikoiria ei yrityksistä huolimatta pysty hirven kanssa tekemään töitä, sen tulevaisuus metsästyskoirana on synkkä. Pahimmillaan koirat lopetetaan. Näille koirille on kuitenkin löydettävissä usein toinen käyttöalue, vaikka yksilö ei kelpaisi suurriistan pyytäjäksi.

Toinen mahdollisuus

On metsästäjiä, jotka näkevät näissä koirissa potentiaalia. Ahvenanmaalainen Benny Holmström on metsästäjä

henkeen ja vereen. Pyydettävien riistalajien kategoria on leveä, pienriistasta suurimpaan, lentävistä juokseviin.

Bennyn koiratallissa on hirvikoiria, petokoiria ja metsäkauriin metsästykseseen tarkoitettu koira. Rotukirjosta löytyy lyhytkarvainen mäyräkoira, suomenajokoira ja kaksi harmaata norjanhirvikoiraa. Tässä yhteydessä nostamme esille sen koiran, joka ei kelvannut hirvikoiraksi.

Norjanharmaa Tyne tuli Bennynle kolme vuotta sitten Manner-Suomesta. Narttu oli tuomittu kelpaamattomaksi hirvityöskentelyyn. Benny kuuli asiasta ja päätti ottaa Tyynen saarimaakuntaan. Työmaana tulisi olemaan Ahvenanmaan supikoira-populaation vähentäminen. Tyne sai toisen mahdollisuuden.

Parikymmentä vuotta

Benny on koko metsästäjäuransa ajan metsästänyt petoja. Alkuun jäljestämällä, loukuilla ja luolakoirilla.

Niin sanottuun pintapyyntiin hän syttyi vuosituhannen vaihteessa. Hänen nyt jo edesmennyt hirvenmet-

Tyne on Benny Holmströmille jo kolmas petokoira, joka on saanut toisen elämän.

sästyskollegansa oli vierailulla ja he lähtivät talvi-iltana supikoiran pintapyyntiin kaverin norjanharmaan kanssa. Koira löysi vapaasta hausta supikoiran ja pysäytti sen meren jäälle. Koira haukkui pienpetoa täyden kuun valaisemassa talvisessa saaristomaisemassa. Näky oli unohtumaton ja sillä hetkellä Benny päätti, että tuomoinen koira pitää saada.

Noihin aikoihin hän sai kuulla Manner-Suomesta eräästä norjanharmaasta, joka ei kelvannut hirven pyyntiin. Bennyille tämä on vain etu, jos koira ei metsästä suuriistaa. Pikaisen neuvottelun jälkeen hänelle tuli parivuotias Pipsa ja työ saarimaakunnan tiheän supikoirakannan kurittamiseksi saattoi alkaa.

Pipsasta tuli täysin kelvollinen petokoira. Tuolloin oli supikoiria Holmströmin metsästysalueella runsaasti ja koira pääsi nopeasti käyntiin. Ainoa heikkous oli, ettei Pipsa tajunnut ensimmäisen supikoiran kaaduttua lähteä sen matkassa olleen kumppanin perään. Pipsa jumittui jo saatuun saaliiseen liian innokkaasti. Koira täytyi käydä autolla nollaamassa. Sillä aikaa

toinen supikoira oli jo ehtinyt paeta luolaan. Pipsa eli täyden jahtikoiran elämän noin kymmenvuotiaaksi asti.

Wilma – satojen petojen niittäjä

Pipsan mentyä autuaammille pyyntimaille, tuli taloon uusi norjanharmaa, Wilma. Se oli myös parivuotias tullessaan ja tarinan alku oli tismalleen samanlainen kuin Pipsalla; Wilma oli kelpaamaton hirven pyyntiin. Muut taidot olivat kunnossa, mutta kantti ei vaan riittänyt sorkkariistan kuninkuuslajiin.

Wilma oli helppo koira. Se tajusi heti supikoirahommat ja oli hyvä jäljestäjä. Sen paras ominaisuus oli se mikä Pipsalta puuttui. Wilma tajusi helposti, että kaksi on yksi plus yksi. Heti kun ensimmäinen supikoira oli poistettu päiviltä, se lähti välittömästi etsimään matkassa olleen toisen yksilön.

Wilman parhaimpana vuotena Benny Holmström sai saaliiksi yli sata supikoiraa. Kaikkiaan koiralle kertyi satoja saaliseläimiä uransa aikana. Sekin eli täyden jahtikoiran elämän ja kun elo alkoi hiipumaan, saapui

Tyyne jatkamaan kolmantena toisen mahdollisuuden saaneena metsästyskoirana Bennyn tallissa.

Koiria lainaan

Benny lainaa myös koiriaan muille pyytäjille. Koirat kiertävät metsämies-ten matkassa ympäri maakunnan saaristoa. Myös kotikylän nuoriso on innostunut lainaamaan toimivia koiria. Supikoiran pyynti pintakoirilla on ta-
pahtumarikasta metsästystä.

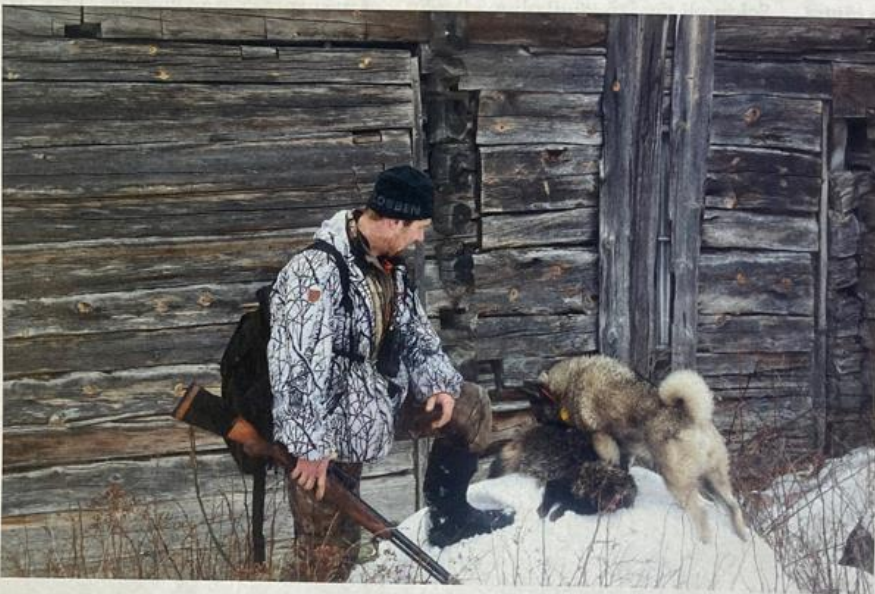
Tämä sopii nuorille kavereille. Ei tarvitse yksin kääkkiä, hiljaa pysytellen itikoiden syötävänä, riistaa odotellessa. Koira irti joko syöttipaikalta tai vapaaseen hakuun. Kännykän näytöltä seurataan pimeässä etenevää koiraa ja toimitaan kun haukku napsahtaa. Lainamalla petokoiriaan Benny pitää koirat työllistettyinä ja hyvässä kunnossa. Mitä enemmän koira saa olla töissä, sitä varmempi pyyntikoira siitä tulee.

Ammattilaisia tarvitaan

Ahvenanmaalle on kuin varkain pääsyt muodostumaan hyvin vahva su-

Parissa vuosikymmenessä on Bennyn hoitoalueelta poistettu satoja supikoiria. Nyt pienpetokanta on merkittävästi harventunut.

Saaristossa vieraspedot ovat erityisen haitallisia tuhojen tekijöitä. Niiden poistamiseksi tarvitaan asiansa osaavia metsästäjiä ja koiria.

Benny sai kipinän pintapyynteihin aikoinaan ystävänsä harmaan norjanhirkkoiran tekemän hyvän petotyön jälkeen.

pikoirapopulaatio. Tämä haitallinen vieraslaji tekee vahinkoa keväällä saaristossa tuhoten maassa pesivien lintujen pesät.

Maakunnassa on aloitettu jokunen vuosi sitten tehostettu supikoirien poisto. Sikäläinen riistavaroja hallinnoiva viranomais on myös ollut tietoinen Bennyn vuosia harjoittamasta tehokkaasta petopyynnistä. Pynnin tehos-

tamiseksi vielä entisestään joillekin metsästäjille korvataan pynnin kuluja ja työkorvauksia. Benny koirineen on valittu yhdeksi tällaiseksi tekijäksi. Keväisin, ennen lintujen pesintää, hän käy koirineen läpi hänelle osoitettuja hoitoalueita. Vapaaehtoisvoimin ei supikoirakantaa ole onnistuttu hävittämään.

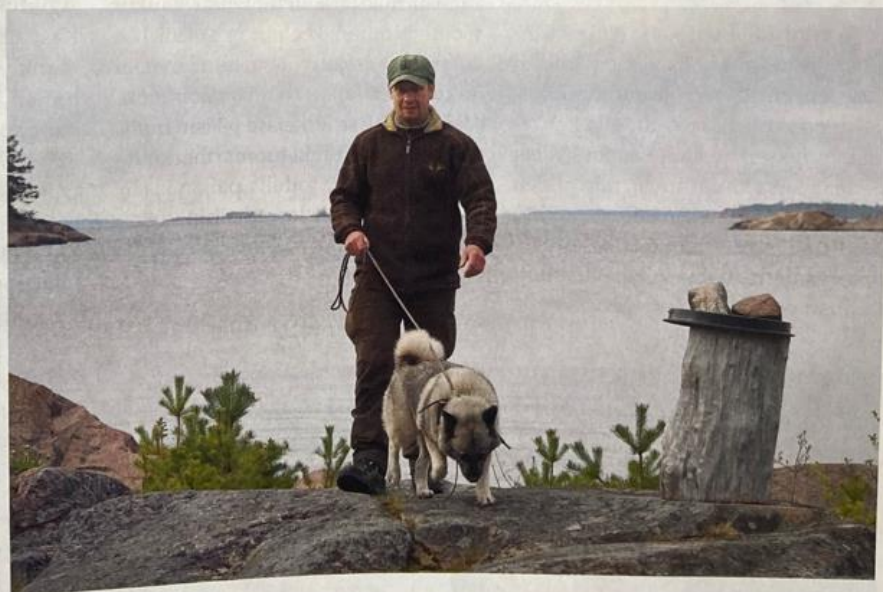
Hyvä malli

Benny Holmström on ollut tyytyväinen järjestelyihin, joilla hän on voinut antaa metsästyskoirille toisen mahdollisuuden. Itse asiassa on etu, jos koirat eivät halua/uskalla tehdä hirtien kanssa töitä. Näin hän pääsee keskittymään petojen pyyntiin hyvällä teholla.

Vaikka koirat ovat jo aikuisia tul-

Koirat ovat saaneet toisen mahdollisuuden myötä elää täysipainoisen metsästyskoiran elämän.

Petokoiralle on eduksi, jos se ei ole kiinnostunut sorkkariistasta. Työskentely on tehokasta ja muuta riistaa ei häiritä turhaan.

lessaan, tulee niille opettaa supikoirien pyynti. Tämä onnistuu nykytekniikan avulla loistavasti. Syöttipaikka, jota valvotaan riistakameran avulla, antaa mahdollisuuden päästää koira tuoreelle hajulle. Kun aikoinaan supikoiria oli paljon, vapaalla haulla-kin saatiin hyviä tuloksia. Nyt jo selvästi harventuneen pienpetokannan alueella on otettu tekniikka käyttöön.

Uudelleen sijoitetulla koiralla on aina menneisyys ja sen kokemukset takanaan. Jos siltä on kovalla kädelä kielletty supikoirien pyynti, vie aikansa ennen kuin koira ymmärtää tämän aiemmin kielletyn riistan olevan nyt haluttu kohde. Koiralle on annettava aikaa kehittymiseen.

Tällaiset kertaalleen kelvottomiksi todetut koirat ovat usein edullisia.

Pentuaika on myös jo eletty ja näin koirat saadaan nopeasti töihin. Näitä toisen elämän tarvitsevia metsästyskoiria tulisikin markkinoida petopyytäjille. Manner-Suomessakin ollaan aloitettu tehostettuja vieraspetojen poistohankkeita. Näihin tarvitaan osaavia koiria. Toimimatonta hirvikoiraa ei todellakaan ole syytä lopettaa.